

Milan Rajnoch

20 let oboru Zahradní a krajinářské tvorby

Ve dnech 2. a 3. září 1998 proběhla na Zahradnické fakultě Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Lednici konference s mezinárodní účastí při příležitosti 20. výročí samostatného studijního oboru, vychovávajícího odborníky pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Na konferenci bylo zhodnoceno uplynulých dvacet let, ale především byly nastíněny trendy dalšího rozvoje tohoto významného oboru, který zasahuje do široké škály lidských činností. Nelze si dnes představit, že by se jakýkoliv územní plán, studie sídelního útvaru či úpravy krajiny obešly bez podílu zahradního či krajinářského architekta, který vystudoval naši Zahradnickou fakultu v Lednici. Je potěšitelné, že se absolventi tohoto oboru neobjevují na seznamech uchazečů o zaměstnání a že nacházejí uplatnění v mnoha odvětvích, kde mohou prokázat své znalosti, um a schopnosti, nabyté během studia v Lednici.

Vývoj oboru Zahradní a krajinářské architektury prošel velmi složitým procesem - střídala se období nadějí a perspektivy s obdobím skepse a téměř beznaděje. Vždycky však - díky houževnatosti a vytrvalosti těch, jejichž jména dnes s úctou vyslovujeme - se našlo východisko a krůček po krůčku se obor dostal na místo, které mu právem náleží.

V roce 1947 byla otevřena v rámci katedry zahradnictví specializace, kterou ročně absolvovalo průměrně 6 až 10 studentů. Výuka vybraných předmětů, garantovaných prof. Scholzem a tehdejšími odbornými asistentem doc. Wágnerem, byla dotována pouze šesti hodinami týdně. Na přelomu 50. a 60. let byla ustanovena již druhá katedra okrasného zahradnictví, která dala základy stejnojmennému směru. Studium tohoto směru mělo společný základ s katedrou zahradnictví v I. a II. ročníku, diferencovalo se od ročníku III. na základě talentových zkoušek a absolvovalo jej průměrně 15 až 20 studentů. Studijní plán, který již v té době (po odchodu prof. Scholze) usměrňoval prof. Wágner, byl rozšířen o řadu odborných disciplín - dendrologii, květinářství, sadovnickou estetiku, sadovnickou a krajinářskou tvorbu, ale také pěstění lesů s lesní estetikou, vodní hospodářství a ve spolupráci s Fakultou architektury VUT Brno architekturu, urbanismus a další.

K zásadnímu posunu došlo v roce 1978 zřízením další katedry - biotechniky krajinné zeleně - a ustanovením samostatného studijního oboru sadovnictví a krajinářství. Představiteli oboru, kteří jej dále modifikovali, byli Prof. Ing. Bohdan Wágner, CSc., Prof. Dr. Ing. Jan Jurča, DrSc., Prof. Ing. Jaroslav Machovec, CSc. a Doc. Ing. Bohuš Piro, CSc., externě zde působil Ing. Ivar Otruba. Od té doby se pozvolna zvedal nejen zájem o studium, ale také počty studentů. Za období 1979-1998 absolvovalo tento studijní obor bezmála 600 posluchačů. Připočteme-li k tomuto číslu ty, kteří studovali zpočátku jen specializaci či směr, bude počet odborníků, kteří vystudovali zahradní a krajinářskou tvorbu po druhé světové válce, převyšovat číslo 1000, přičemž jsou zde zahrnuti absolventi jak z České, tak ze Slovenské republiky.

Tato stručná geneze oboru, který byl v roce 1990 přejmenován na obor Zahradní a krajinářské architektury, i přehled uplatnění studentů v praxi, potvrzují jeho význam nejen v rámci vysokého školství, ale především pro celou společnost. Je povinností současné generace pokračovat v tom, co započali nestoři oboru, kterým je třeba upřímně poděkovat. V první řadě je třeba znovu připomenou Prof. Dr. Ing. Dr. h. c. Jaromíra Scholze, CSc., který nejen položil základy oboru zahradní a krajinářské tvorby, ale vychoval velmi zdatné výše zmíněné následníky. Ti dali v uplynulých dvaceti letech oboru formu i obsah a zasloužili se o jeho postavení v rámci univerzity i o jeho rozvoj.

V tomto krátkém příspěvku nelze zabíhat do dalších podrobností, ani jmenovat všechny pedagogy, kterým bezesporu patří dík za jejich podíl na rozvoji oboru.

Je potěšitelné, že se udržují kontakty nejen mezi absolventy a vyučujícími, ale především se utužuje spolupráce se sesterskými univerzitami v zahraničí, na nichž dnes působí právě absolventi z Lednice.

Konference u příležitosti 20. výročí samostatného oboru Zahradní a krajinářské tvorby se zúčastnilo téměř sto odborníků, kteří obor vystudovali, nebo k němu mají určitý vztah. Mezi účastníky byli čestní hosté - nestoři oboru Prof. Wágner, Prof. Machovec, Prof. Mareček a Prof. Podešva. Pozvání přijali rovněž kolegové ze slovenských univerzit - především ze sesterské Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a z Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolenu, dále náměstek ministra kultury ČR Ing. Zdeněk Novák, absolvent tohoto oboru, a řada významných osobností, působících v různých oblastech zahradní a krajinářské tvorby.

Z jednání konference vzešla celá řada podnětných námětů, které se promítnou do pedagogické i vědecko-výzkumné činnosti oboru, který vychovává odborníky jedinečným a nezastupitelným prostředím Lednicko-valtického areálu.

Přehled počtu absolventů oboru Sadovnictví a krajinářství, resp. Zahradní a krajinářské architektury v letech 1979–1998

Rok	Počet absolventů	Rok	Počet absolventů
1979	24	1990	8
1980	26	1991	16
1981	28	1992	22
1982	30	1993	49
1983	52	1994	18
1984	47	1995	27
1985	45	1996	18
1986	36 + 9 SPZ	1997	25
1987	21	1998	35
1988	18		
1989	6		